

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮೇನ್ ಫಿಗರ್ಸ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಕಛೇರಿಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದು, ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸತಾನೇ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಲ್ಲೋ ನಮ್ಮ ಅಫೀಸಿನಿಂದ ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ಮಧ್ಯೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬರಬಾರದು ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲೇ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ಅಫೀರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಏನೇನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ ಆ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಂಗ್ರಹಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೇ ಸಾರಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ತಮ್ಮ ಕಛೇರಿಯೇ ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಮ್ಮ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ಅದು ಮಧ್ಯೆ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹೆಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶನಾರಾಯಣ್.—11 ನೇ ನಂಬರಿನ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಲು ನನಗೆ ಅನುಮತಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಜಯಪ್ರಕಾಶನಾರಾಯಣ ಅವರು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅನುಮತಿ ಇದೆ.

MADAM SPEAKER.—I put Question number 115.

Propagandists for Eradication of Untouchability

115. Sri K. SIDDAIHAH (Santhamarabally).—Will the Minister for Rural Development and Social Welfare be pleased to state :—

(a) the Districts in which propagandists for eradication of untouchability are appointed since 1973 ;

(b) the number of the following items in those districts which were thrown open for the use of the numbers of SCS ;

(i) wells, (ii) tanks, (iii) hotels, (iv) temples, (v) barber shops or saloons, (vi) admission to schools (wherever they are conducted in temples or chawals etc. ;

(c) whether reports have been received from them with regard to (i) boycotts, (ii) obstructions to carry processions in public streets or perform pujas in the village temples ;

(d) if so, the relief provided by the Government to the aggrieved ?

Sri N. RACHAIAH (Minister for Rural Development and Social Welfare).—

(a)	1. Bidar	7. Shimoga
	2. Kolar	8. Hassan
	3. Mandya	9. Tumkur
	4. Mysore	10. Bangalore
	5. South Kanara	11. Bijapur
	5. Belgaum	12. Dharwar.

(b) All these are thrown open for the use of the members of the scheduled castes in these districts.

(c) No.

(d) Does not arise in view of the reply to clause (c) above.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹೆಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶನಾರಾಯಣ್.—ಅಸ್ವಸ್ಥತಾನಿವಾರಣೆಗೋಸ್ಕರ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಯೋಜನೆಗಳು ಇದ್ದವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದೂ ಇತ್ತು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹವರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಈತ್ತಿಚೆಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ದರೋಡೆ, ಕೊರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಹಾಗೂ ಇವರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಇಂತಹ ಪ್ರಚಾರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹು ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಪ್ರಚಾರಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ನೀತಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಅಸ್ವಸ್ಥತಾ ನಿವಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಂತೆ ಅಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇರುವ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಹಣದಿಂದ ಹರಿಜನರ ಹಾಗೂ ಗಿರಿಜನರ ರಕ್ಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕೋಟುಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಲು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ವಕೀಲರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಇವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ರಕ್ಷಣೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ಸರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರದ ವತಿಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ರಕ್ಷಣೆ ಈ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹೆಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶನಾರಾಯಣ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ವಕೀಲರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದರಿಂದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಇಂತಹ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲು ಇವರು ಸರ್ವೋತ್ತಮರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರಚಾರಕರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಖಾಸಗಿಯವರನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇವರಿಗೆ ಸರಕಾರದ ಮೂಲಕ ವಾಹನದ ಸೌಲಭ್ಯ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಚಾರಕರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಈಗ ಅಷ್ಟು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರಿಗೆ ದರೋಡೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾದಾಗ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇವರ ಮೇಲೆ ಏನಾ ಕಾರಣ ಕೇಸುಗಳಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸರಕಾರದವರೇ ವಕೀಲರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಇವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಆವರುಗಳಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದರ ಮೂಲಕ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸರಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಇವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಬರೀ ಪ್ರಚಾರಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ನನಗಂತೂ ಸುತರಾಂ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ.

Sri J. P. SARWESH.—May I know whether all these propagandists who were appointed are removed from service ?

Sri N. RACHAIAH.—The question of removal does not arise. They were appointed for a specific period and after that date we did not continue them.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಪ್ರಶ್ನೆ (ಸಿ) ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಬರಬರುತ್ತಾ ಇಂತಹ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಮೇಲೆ ಘೋರಕೃತ್ಯಗಳು ಹಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ, ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರಗಳೂ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ದೂರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೇಳಿರುವ 12 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾಹಿತಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿದೆಯೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಇದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳು ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನನಗೆ ಸುಮಾರು 300-400 ಮನವಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಹಾಜನರ ಹಾಗೂ ಗಿರಿಜನರ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿರುವ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ನಾನಾಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆ. ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು 300ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನವಿಗಳು ಬಂದಿವೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ವಿವರಣೆಗಳು ಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಆಗ ಇದನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಹಣ ಸುಮ್ಮನೆ ದಂಡವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಚಿವರಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯ.—ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ನೂತನವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಸರಕಾರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೂತನವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲ ಮುಗಿಯಿತು.

Question for Answers on the Day but not taken up

Smuggling of Jowar Seeds in Bidar District

14. **Sri BAPU GOWDA (Shahapur).**—

Will the Minister for Food and Civil Supplies be pleased to state:—

(a) the number of lorries seized in Bidar District for smuggling Jowar Seeds and Chemical fertilisers to Maharashtra and Andhra from 1st January, 1974;

(b) whether any action has been taken against these smugglers under D.I.R.;

(c) whether it is a fact that these smugglers belong to certain political party;

(d) if so, the party to which they belong and the action taken against those persons?

Smt. E. E. VAJ (Minister for Food and Civil Supplies)

(a) One lorry carrying 83 bags of Jowar Seeds to Maharashtra and two Jeeps and six lorries carrying chemical fertilisers to Maharashtra and Andhra Pradesh were seized.